WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle 12.9.2023

Asia: WWF:n lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi viherväitteistä

Viite: U 25/2023 vp

WWF Suomi kiittää lausunnon antomahdollisuudesta ja esittää mielipiteenään seuraavaa:

WWF keskittyy lausunnossaan ilmastoväitteisiin, joita voidaan pitää hyvin merkittävänä osana ympäristönäkökohtiin liittyviä viherväitteitä. WWF on omassa julkaisussaan helmikuussa 2022 tarkastellut Suomen kuluttajamarkkinoinnissa käytettyjä ilmastoväittämiä[1]. WWF pitää ilmastoväittämien käyttöä Suomessa hyvin ongelmallisena kuluttajansuojan näkökulmasta ja kannattaa alan lainsäädännön tiukentamista.

WWF yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että jatkovalmistelussa on varmistettava ehdotuksen yhteensopivuus ja johdonmukaisuus muun unionin lainsäädännön kanssa. Valtioneuvoston kannan esittelyn toisessa kappaleessa (sivu 13) mainittujen lainsäädäntöaloitteiden lisäksi olisi syytä tarkastella kyseisen direktiivin suhdetta Hiilensidonnan sertifiointiasetukseen (Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilenpoistoja koskevan unionin sertifiointikehyksen perustamisesta, COM(2022) 672 final – 2022/0394 (COD)). Komission CRCF-lainsäädäntöehdotus ei nimittäin sulje pois mahdollisuutta, että EU-alueella tuotettuja hiilensidontayksiköitä käytettäisiin tuotteiden tai palvelujen tuottamiseen liittyvien päästöjen kumoamisväitteiden perusteena.

Viherväitedirektiivin ehdotus ei riittävän vahvasti ehkäise epäasiallisia hiilineutraalisuusväitteitä. Ehdotuksen mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava, perustuuko päästöjen kumoutumisväitteet päästöjen vähentämiseen vai hiilensidontaan. Tämä on sinänsä tarpeellinen vaatimus ja parannus nykytilaan verrattuna, mutta ehdotus on huomattavasti epämääräisempi kuin esimerkiksi helmikuussa 2023 julkaistu ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteinen kansallinen ohjeistus (Valtioneuvoston julkaisuja 2023:3).

Tätä näkökohtaa mainitaan yleisellä tasolla valtioneuvoston kannassa (sivu 14):

> *Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ilmastoväitteiden käytöstä säädetään riittävällä tarkkuudella. Erityisesti ilmastoyksiköiden (kompensaatioiden) käyttöä koskevista väitteistä tulisi säätää niin, että yksiköiden käytön vaikutus ilmastoon käy ilmi ymmärrettävästi ja läpinäkyvästi.*

[1] https://wwf.fi/uutiset/2022/06/wwf-selvitti-markkinoinnissa-kaytettyjen-hiilineutraaliusvaittamien-luotettavuutta-olemme-huolissamme-viherpesuriskista/

WWF:n mielestä Suomen tulisi ottaa selvästi vahvempi kanta tähän asiaan. Keskeisiä periaatteita ovat mm.

- kaikki hyödykkeen (tuotteen tai palvelun) tulevaisuutta koskevan hiilineutraalisuusväittämät tulee kieltää
- kumoutumisväitteiden perusteena saa käyttää ainoastaan ilmastoyksiköitä, jotka ovat todennetusti lisäisiä
- ”kompensaatioon” käytetyn toimenpiteen ilmastovaikutus tulee olla ajallisesti (pysyvyydeltään) samanarvoinen kuin ”kompensoitavan” toiminnan. Esimerkiksi fossiilisen hiilen lisäämistä elonkehään ei saa kompensoida hiilidioksidin sitomisella biogeenisiin hiilinieluihin, joiden pysyvyys on hyvin epävarmaa

WWF:n mielestä Suomen tulisi rohkeasti ja tarmokkaasti edistää ilmastotukiväittämien (contribution claims) käyttöönottoa myös EU:n tasolla.

WWF haluaa lopuksi muistuttaa eduskuntaa viranomaisvalvonnan keskeisestä roolista. Kilpailu- ja kuluttajaviraston resurssit puuttua epämääräisiin kuluttajien luottamusta rapauttaviin ja reilua kilpailua romuttaviin viherväitteisiin ovat olleet alimitoitettuja. Lainsäädännön toimeenpanoa ajatellen tähän olisi syytä kiinnittää huomiota valtion talousarviossa.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)

Suomen Rahasto sr.

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmasto-ohjelman johtaja

Yhteystiedot
Bernt Nordman
puh 0505250348
sposti bernt.nordman@wwf.fi